

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета у високом образовању
Број: 612-00-00578/5/2020-03
Датум: 07. 09. 2021. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

На основу члана 23. став 9. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), члана 30. став 1. и члана 33. Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, број 67/21) и Одлуке Комисије за акредитацију и проверу квалитета број 612-00-00578/4/2020-03 од 06. 09. 2021. године, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаје

У В Е Р Е Њ Е о акредитацији студијског програма

Докторске академске студије (ДАС) – Економија, за који је Захтев за акредитацију поднела високошколска установа **Универзитет у Нишу, Економски факултет у Нишу**, са седиштем у Нишу, у улици Трг краља Александра Ујединитеља 11, 18105 Ниш, ПИБ: 100667088, Матични број: 07174705.

Имајући у виду да је Установа испунила све стандарде за акредитацију студијског програма прописане Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС” број 13/2019), студијски програм **Докторске академске студије (ДАС) – Економија** је акредитован у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичке науке и научне области Економске науке за упис **35 (тридесет пет) студената** у седишту Установе.

Достављено:
- високошколској установи
- архиви

ДИРЕКТОР

Проф. др Јелена Кочовић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета
Број: 612-00-00578/4/2020-03
Датум: 06. 09. 2021. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
Наш. Трг краља Александра Ујединитеља 11, Факс 121

ПРИМЉЕНО: 13. 09. 2021			
Орг. јед.	Број	Прилог	Брејмент
01	1677		

На основу члана 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), члана 30. став 1. и члана 33. Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, број 67/21), Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној дана 06. 09. 2021. године, донела је

ОДЛУКУ
о акредитацији студијског програма
Докторске академске студије (ДАС) – Економија

Утврђује се да **Универзитет у Нишу, Економски факултет у Нишу**, са седиштем у Нишу, у улици Трг краља Александра Ујединитеља 11, 18105 Ниш, ПИБ: 100667088, Матични број: 07174705, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **Докторске академске студије (ДАС) – Економија**, и то у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичке науке и научне области Економске науке за упис **35 (тридесет пет) студената** у седишту Установе.

На основу ове одлуке, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању ће донети уверење о акредитацији студијског програма из става 1. ове одлуке.

Образложење

Високошколска установа **Универзитет у Нишу, Економски факултет у Нишу** (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Нишу, у улици Трг краља Александра Ујединитеља 11, 18105 Ниш, је 18. 12. 2020. поднела Захтев за акредитацију студијског програма **Докторске академске студије (ДАС) – Економија** (у даљем тексту: СП) под бројем 612-00-00578/2020-03.

У складу са чланом 21. став 2. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021

- аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је Поткомисију за образовно-научно поље Друштвено-хуманистичке науке (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о захтевима за акредитацију.

Комисија је усвојила Предлог за именовање рецензентске комисије на седници одржаној 04. 03. 2021. године, а директор Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању именовано је рецензентску комисију дана 05. 03. 2021. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 18. 05. 2021. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и евентуалне оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираниог СП, и поднела га Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је поднела Извештај о оцени испуњености стандарда за акредитацију СП (у даљем тексту: Извештај) у коме је утврдила да су испуњени стандарди прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма и предложила Комисији да донесе одлуку о акредитацији СП из диспозитива.

Комисија је, на седници одржаној 06. 09. 2021. године, на основу Извештаја Поткомисије и Извештаја РК, донела **Одлуку о акредитацији студијског програма Докторске академске студије (ДАС) – Економија**, који се реализује на ВШУ у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичке науке.

Констатује се да је ВШУ доставила документацију у складу са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС” број 13/2019) дана 18. 12. 2020. године.

На основу Извештаја РК, Извештаја Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, утврђена је испуњеност прописаних Стандарда за акредитацију студијског програма, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама.

Посебан стандард: Компетентност високошколске установе за реализацију докторских студија

Поткомисија је констатовала да је Рецензентска комисија испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Компетентност Економског факултета Универзитета у Нишу да изводи докторске студије доказана је:

- 1) Постојањем програма научно истраживачког рада донетог 26.12.2019. године (Прилог П.1) и акредитацијом Установе за обављање научноистраживачке делатности - Одлука Одбора за акредитацију научноистраживачких организација Министарства просвете, науке и технолошког развоја Р. Србије, број: 660-01-00158/2016-14, од 31.01.2017. год. (Прилог П.2);
- 2) Бројем одбрањених докторских дисертација. На Установи је од оснивања одбрањено укупно 207 докторских дисертација (Табела П.1);
- 3) Бројем научноистраживачких пројеката. На Универзитету у Нишу тренутно се реализује укупно 370 научноистраживачких пројеката (Табела П.2), док се на Економском факултету у Нишу тренутно реализује укупно 24 научноистраживачка пројекта (Табела П.3);

- 4) Укљученост наставника у научноистраживачке пројекте. Сви наставници су укључени у интерни пројекат Економског факултета у Нишу. Укупно 54 наставника је укључено у домаће пројекте Министарства и то: 39 у фундаменталне пројекте, 14 у развојне пројекте и 1 у стратешке пројекте. Укупно 29 наставника је укључено у међународне пројекте (Табела П.4);
- 5) Бројем објављених научних и стручних радова, као резултат научноистраживачког рада Установе. У току претходне школске године наставници и сарадници Економског факултета у Нишу објавили су укупно 362 рада, уређивања часописа, зборника радова, учешћа у уредништвима часописа и сл. Од овог броја на категорију М10 отпада 46 радова, на категорију М20 34 рада, категорију М30 105 радова, категорију М40 89 радова, на категорију М50 77 радова и категорију М60 11 радова (Табела П.5);
- 6) Бројем уговора о сарадњи са домаћи и страним, јавним и приватним институцијама. Укупан број уговора о сарадњи са различитим институцијама, организацијама, факултетима, домаћим и иностраним је 151. РК посебно издваја чињеницу да је 31% од свих склопљених уговора везано за институције из иностранства (Табела П.6);
- 7) Бројем наставника који су у претеклом периоду били ментори. Укупно 35 наставника, који су у сталном радном односу, било је ментор у претходном периоду, што је 60,34% од свих наставника ангажованих на студијском програму, односно 61,40% од броја наставника запослених са пуним радним временом (Табела П.7).

Такође, на програму је ангажовано 58 наставника од чега 57 са пуним радним временом, што је значајно више од потребног броја наставника предвиђаних софтвером НАТ (2 наставника).

Захтеви стандарда су задовољени.

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 1: Структура студијског програма

Поткомисија је констатовала да је РК испуњеност овог стандарда оценила оценом 8 (осам).

Докторске студије имају 180 ЕСПБ бодова, уз претходно остварени обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова. Докторска дисертација је завршни део студијског програма докторских студија. Трајање студија је 6 семестара (3 године).

Студијски програм садржи све елементе предвиђене Законом и стандардима: назив студијског програма, циљеви студијског програма; исход студијског програма; назив дипломе; услове за упис на студијски програм; листу обавезних и изборних предмета, са оквирним садржајем; начин извођења студија - бодовну вредност сваког предмета исказану у складу са европским системом преноса бодова; вредност докторске дисертације исказану у ЕСПБ бодовима; предуслове за упис појединих предмета или групе предмета; начин избора предмета из других студијских програма на истом или другом универзитету и услове за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија.

Установа је предложила студијски програм на коме нису посебно издвојени модули, тако да није постојала потреба за утврђивањем обима, садржаја и исхода за модуле;

Услови уписа, начин организовања студија и друге појединости дефинисани су у документу „Стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета у поступку уписа, организовања и завршетка докторских академских студија и израде и одбране завршног рада - докторске дисертације“; Квалитет студијског програма се редовно прати и дат је у документима „Извештају о резултатима самовредновања високошколске установе“ и „Извештај о вредновању квалитета студијског програма ДАС“;

Студијски програм се састоји од полагања предмета у прве две године, док је трећа година студија потпуно усмерена на активности везане за израду докторске дисертације;

Начин извођења наставе је прилагођен докторским студијама: предавања и самостални истраживачки рад (СИР);

Као услови за упис на прву годину докторских студија наводе се: завршене мастер академске студије, остварено најмање 300 ЕСПБ и просечна оцена најмање 8 (осам), на претходним нивоима студија (и то како на основним, тако и на мастер академским студијама), при чему су оба нивоа студија завршена на економском факултету или један ниво студија није завршен на економском факултету, уз полагање квалификационог испита или је један рад објављен или прихваћен за објављивање. Кандидат такође може имати завршене мастер академске студије са најмање 300 ЕСПБ и најмање два рада уз полагање квалификационог испита. Такође, кандидати могу бити и они са завршеним основним (четворогодишњим) студијама за стицање VII-1 степена стручне спреме по правилима која су важила пре ступања на снагу Закона о високом образовању, са просечном оценом од најмање 8 (осам), при чему су студије завршене на економском факултету или уз полагање квалификационог испита ако студије нису завршене на економском факултету.

Услови за упис и ближи критеријуми за рангирање кандидата при упису на докторске академске студије, сходно наведеним критеријумима регулисани су „Правилником о упису студената на докторске академске студије на Економском факултета у Нишу“;

Предлог студијског програма подразумева да је један предмет обавезан, поред обавезних наставних предмета који су директно у циљу израду докторске дисертације, док су остали наставни предмети изборни; Факултет нуди велики број изборних предмета који су предвиђени за полагање у прве две године докторских студија: на првој години бирају се 4 од 21 у изборном блоку 1, као и 3 од 21 у изборном блоку 2 и на другој години бира се 1 од 21 у изборном блоку 3, као и 2 од 21 у изборном блоку 4;

Обавезне активности студената подразумевају израду једног семинарског рада на првој години студија, полагање предмета Методологија научног истраживања на другој години студија, као и све активности усмерене на израду докторске дисертације

Рад на докторској дисертацији је представљен кроз следеће позиције: (а) на другој години истраживање и публиковање резултата (објављена два рада), као и први колоквијум и (б) на трећој години израду студијског истраживачког рада, други колоквијум, као и пријаву, израду и одбрану докторске дисертације;

РК оцењује да је присутна велика изборност предмета (један обавезни предмет). Установа је овде указала да је питање велике изборности предмета на студијском програм регулисано Стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета докторских академских студија. Студенти могу пријавити докторску дисертацију из одређене уже научне области под условом да су положили најмање два предмета из те уже научне области.

РК је препоручила мање измене у слилабусу јединог обавезног предмета. Препоручена је додавање конкретних техника квантитативне анализе, како би се студенти упознали са основним методолошким правцима и препознали могућности за спровођење

свог истраживања у домену методолошког приступа, што је Економски факултет у Нишу и прихватио.

Такође, имајући у виду знатан број изборних предмета и предвиђен, као и досадашњи број кандидата на докторским студијама (5 и 6 студената уписаних у школској 2016/2017. и 2017/2018, респективно) важно да предметни наставници на изабраним предметима буду у интензивној комуникацији са одговарајућим кандидатом и да буду на располагању за рад на испитној материји у сврху оспособљавања кандидата за сваку фазу израде дисертације. Установа је потврдила да су преко институције наставе, консултативне наставе и редовних консултација предметни наставници у комуникацији са студентима који су на студијском програму.

У оквиру Стандарда 4 у Извештају о резултатима самовредновања наведено је да Факултет редовно и систематски проверава и, по потреби, изнова одређује: циљеве студијског програма и њихову усклађеност са циљевима високошколске установе; структуру и садржај студијског програма; квалитет извођења наставе; методе провере знања и начин оцењивања; радно оптерећење студената мерено бројем ЕСПБ бодова; исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања; У оквиру Стандарда 15 истог Извештаја показано да Факултет континуирано и систематски самовреднује квалитет докторских академских студија.

Сајт институције детаљно описују рад Установе и информише о раду овог факултета и докторских студија.

Мобилност студената и наставника докторских академских студија је регулисана Правилником о мобилности студената и преношењу ЕСПБ бодова Економског факултета у Нишу, као Правилником о условима и поступцима за реализацију академске мобилности на Универзитету у Нишу.

Студенти са другог универзитета или факултета могу прећи на студијски програм ДАС Економија преко институције уписа на студијски програм.

У складу са мишљењем РК да би се на више предмета студенти могли ближе упознати са техникама квантитативне анализе, како би били у довољној мери упућени ка основним методолошким правцима, те препознали могућности за спровођење свог истраживања у домену методолошког приступа, руководство Факултета је одговорило да ће сугерисати предметним наставницима на студијском програму ДАС Економија да у настави промовишу важност метода квантитативне анализе података.

Универзитет у Нишу и Економски факултет су потписници споразума са бројним иностраним високошколским и научноистраживачким институцијама. Такође, наставници који учествују у реализацији студијског програма ДАС Економија су део академске мобилности која се реализује преко Универзитета у Нишу (првенствено Erasmus + Програма).

Економски Факултет у Нишу је чланица CESEENet mreže (Central, East and South-East European PhD Network in Management and Economics), којој је у оквиру CEPUS програма одобрен статус Umbrella мреже за школску 2021/2022. годину. Овај статус пружа могућност да се унутар мреже оствари мобилност наставника и студената докторских студија.

У оквиру активности за спровођења мера за побољшање квалитета наставног процеса и унапређења студијских програма, Установа редовно спроводи анкету међу послодавцима који запошљавају свршене студенте на неком од студијских програма које реализује Факултет, што је обухваћено у Извештају о самовредновању Економског факултета у Нишу.

Препорука: Факултет и даље може и треба да ради на унапређењу сарадње (већа повезаност) са другим високошколским установама у земљи и иностранству, континуираном праћењу научноистраживачког рада и резултата студената, као и на комуникацији са привредним и научноистраживачким институцијама и организацијама ради добијања информација о успеху студената, све у циљу усклађивања квалитета студијског програма са актуелним трендовима.

Захтеви стандарда су задовољени.

Стандард је испуњен.

Стандард 2: Сврха студијског програма

Поткомисија је утврдила да је РК испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Студијски програм докторских студија има јасно дефинисану и објављену сврху и улогу у образовном систему. Сврха је јасно дефинисана, у складу са задацима Установе и обезбеђује стицање компетенција.

Установа наводи да је сврха студијског програма Економија на докторским академским студијама образовање студената тако да буду способни за самосталан научноистраживачки рад и креативно деловање и критички приступ. Поред наведеног се истиче и коришћење научно-истраживачких метода и њихова примена у економским и мултидисциплинарним пројектима, домаћим и интернационалним. Такође, истакнуто је усавршавање организационих способности потребних за успешно обављање привредних и ванпривредних делатности.

Захтеви стандарда су задовољени.

Стандард је испуњен.

Стандард 3: Циљеви студијског програма

Поткомисија је констатовала да је овај стандард дата оцена 10 (десет).

Студијски програм докторских студија има дефинисане циљеве који су усклађени са задатком Установе и обухватају стицање компетенција и вештина студената.

Циљеви су наведени таксативно, а међу 20 побројаних циљева су и следећи: стицање знања и развијање способности за самостално обављање научно-истраживања из области економских наука, могућност истраживања модерне економске науке, познавање научно-истраживачких метода из области економских наука, оспособљавање за израду научних радова, оспособљавање за критичку процену резултата научних истраживања итд.

У складу са препорукама РК, један од циљева студијског програма је коригован тако да истиче и учешће студената на међународним научним скуповима, као и тежњу ка публиковању резултата научно-истраживачког рада у међународним научним часописима.

Захтеви стандарда су задовољени

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Поткомисија је утврдила да је РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9 (девет).

У опису Стандарда су наведене опште и предметно-специфичне способности које студент стиче савладавањем овог студијског програма. Када је реч о *општим способностима*, вредно је истаћи да завршетком студијског програма ДАС Економија, студенти, поред осталог, располажу: адекватним теоријским и практичним знањима

потребним за критичку анализу и оригинална истраживања у фундаменталним и примењеним областима науке са сврхом проширивања и редефинисања постојећих знања, науке или области рада; напредним и специјализованим вештинама и техникама за решавање кључних проблема у истраживању и за проширивање и редефинисање постојећег знања или области рада; вештинама комуникације за објашњавање и критику теорија, методологија и закључака, као и представљање резултата истраживања у односу на међународне стандарде и научну заједницу; способностима и ставовима да вреднује савремене резултате и достигнућа у циљу унапређења постојећих и стварања нових модела, концепата, идеја и теорија. Од *специфичних истраживачких способности* издвајамо: усвајање теоријско-методолошких, квантитативних и квалитативних дисциплина које пружају увид у савремена достигнућа економске науке, критичко разматрање савремених достигнућа из области економске науке, обављање сложених и захтевних послова виших нивоа одговорности у приватном и јавном сектору, креативно решавање економских проблема у свим сегментима друштва, обављање фундаменталних, развојних и примењених истраживања у одговарајућим јединицама научно-истраживачког рада, у институтима, на универзитету, у великим производним и прометним системима, банкама и др.

Стандард је испуњен.

Стандард 5: Курикулум

Поткомисија је констатовала да је РК испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Установа предлагач студијског програма је доставила распоред предмета по семестрима. Структуру курикулума студијског програма докторских академских студија чини укупно 43 наставна предмета, као и позиција (предмета) које се односе на научно истраживачки рад који је у директној функцији докторске дисертације. Током прве године студија студенти слушају укупно 7 наставних предмета (четири у првом и три у другом семестру), који су сви изборни. Такође, на првој години студија студенти имају обавезу да израде и одбране један семинарски рад (током другог семестра). У другој години студија студенти слушају укупно 4 наставна предмета од којих су 3 изборна и један обавезан. Један обавезни и један изборни наставни предмет су у трећем семестру, док су два изборна у четвртном семестру. На другој години студија студенти имају обавезу да резултате свог истраживачког рада публикују у оквиру 2 научна рада која су у функцији докторске дисертације (један у трећем и један у четвртном семестру) и да реализују први докторантски колоквијум у четвртном семестру. На трећој години студија је предвиђена активност студената везана за Докторску дисертацију – студијски истраживачки рад (пети семестар), а студенти су дужни да реализују и други докторантски колоквијум (пети семестар), пријаве докторску дисертацију (пети семестар) и израде и одбране докторску дисертацију (шести семестар) (Табела 5.2).

Укупан фонд часова активне наставе на студијском програму је 1.980. Осталих часова је 150. Распоред часова активне наставе по годинама износи: прва година 675 часова, друга година 690 часова и трећа година 615 часова. Просечан недељни фонд часова активне наставе износи 22 часа. На свакој години студија укупан број часова активне наставе је изнад 600 часова, односно 20 часова недељно. Од укупног броја часова активне наставе 495 часова су предавања (25%). Остали часови активне наставе су везани за СИР. На првој и другој години студија активну наставу чине предавања и самостални студијски истраживачки рад, који је у функцији бављења научноистраживачким радом, као и објављивање научних радова, који су у функцији израде докторске дисертације. На

трећој години студијског програма активну наставу чини искључиво студијски истраживачки рад, који је у функцији израде докторске дисертације.

Укупан број ЕСПБ који се тичу докторске дисертације (публиковање научних радова, докторантски колоквијуми, студијски истраживачки рад везан за дисертацију, као и пријава, израда и одбрана дисертације) износи 90 ЕСПБ, што је 50% укупног броја ЕСПБ студијског програма (180 ЕСПБ). Овоме треба додати и чињеницу да су студенти у обавези да положи најмање два испита из уже научне области из које је тема докторске дисертације (Табела 5.3). Докторска дисертација приказана је кроз две обавезне позиције:

1. Предмети докторске дисертације – НИР/СИР (у питању су предмети повезани са публиковањем научноистраживачких радова везаних за докторску дисертацију, наставни предмет Докторска дисертација – Студијски истраживачки рад, као и наставни предмети (позиције) везане за колоквијуме)
2. Докторска дисертација – израда и одбрана.

Позиција Докторска дисертација – израда и одбрана износи 30 ЕСПБ (Табела 5.2).

Предлагач је доставио листу предмета у оквиру Табеле 5.4. Листа предмета на докторским студијама са припадајућим ЕСПБ бодовима по предметима. Фактор изборности наставних предмета из Извештаја о параметрима студијског програма ДАС Економија износи 69,44%.

Предлагач је доставио спецификацију наставних предмета (Табеле 5.1) у којима је за сваки наставни предмет детаљно образложио циљ предмета, исход и садржај предмета, као и препоручену литературу, недељни број часова наставе, методе извођења наставе и начин оцењивања. Прегледом садржаја курикулума студијског програма и појединачних силабуса наставних предмета може се закључити да предложени студијски програм обезбеђује оспособљеност доктораната за самостални научноистраживачки рад, као и израду и одбрану докторске дисертације у пољу Друштво-хуманистичких наука, област Економске науке. Предлагач је доставио Статут у којем постоје одредбе везане за докторске студије (Прилог 5.1). Такође, приложена је Књига предмета са линком који води ка књизи предмета на сајту Установе (Прилог 5.2). Установа је доставила документ који регулише поступак уписа, организације и завршетка докторских студија и израде и одбране завршног рада – докторске дисертације (Прилог 5.3).

Установа је испунила Стандард 5 Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма докторских студија. Укупан број часова је у складу са Стандардом 5. Структура часова активне наставе је у складу са Стандардом 5, јер 25% часова чине предавања, док је остало везано за студијски истраживачки рад. Нема часова вежби на овом нивоу стадија. Изборност презентирана у Извештају о параметрима студијског програма је изнад 50%. Прегледом садржаја курикулума студијског програма и појединачних силабуса наставних предмета може се закључити да предложени студијски програм, савремена научна сазнања презентована у њему, научне методе и поступци са којима се упознају студенти, обезбеђују оспособљеност доктораната за самостални научноистраживачки рад, као и израду и одбрану докторске дисертације у пољу Друштвено-хуманистичких наука, област Економске науке.

Препорука: РК препоручује Установи да у наредном периоду, кроз појединачне наставне предмете, настави са афирмацијом примене квантитативних (статистичких и економетријских) метода везаних за појединачне научне области, у складу са савременим трендовима у домену економске науке.

Захтеви стандарда су задовољени.

Стандард је испуњен.

Стандард 6: Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Утврђено је да је овај стандард оцењен оценом 8 (осам).

Студијски програм докторских академских студија Економија, поред утемељења на вишедеценијском искуству у истраживању и образовању, резултат је сталног иновирања и осавремењивања наставног и научног процеса на Факултету. Као такав, овај програм је целовит и свеобухватан и нуди могућност стицања најновијих стручни сазнања. Кроз програме различитих циклуса студија (I-III) обезбеђена је „вертикала“ студијских програма у истом пољу и области. По структури, организацији, садржају, методама рада, методама мерења успешности и друштвеној улози, докторски академски студијски програм Економија је међународно усаглашен. Он представља још један искорак Факултета у Европски образовни простор. Ово је очито из поређења са курикулумима акредитованих иностраних студијских програма које је Факултет приложио уз документацију о акредитацији:

- Економски факултет Свеучилишта у Загребу:
http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/MAR/vskare/doktorski_studij/dokumenti/Doctoral_Study-Faculty_of_Economics_and_Business_Zagreb.pdf
- Економско-пословни факултет Универзитета у Марибору:
<https://www.epf.um.si/izobrazevalna-dejavnost/studijски-programi/doktorski/>
- Факултет за пословну економију Универзитета Мендел у Брну:
<https://www.pef.mendelu.cz/chci-doktorske-studium>),

али и из увида у сличне програме на другим универзитетима, који је рецензентска остварила. Земље у којима су наведени универзитети акредитовани чланице су European Higher Education Area (Словенија и Чешка Република од 1999, а Хрватска од 2001. године).

Сви наведени програми трају три године, односно шест семестара и вреднују се са 180 ЕСПБ. Степен усклађености предмета са сличним студијама је следећи: Економски факултет Свеучилишта у Загребу 53,5%, Економско-пословни факултет Универзитета у Марибору 51,2% и Факултет за пословну економију Универзитета Мендел у Брну 51,2%.

Иако се називи предмета разликују и постоје разлике у начину организовања и извођења студија, чињеница да се сви поређени програми изводе у складу са европским стандардима, даје за право да се закључи да су постојеће разлике у складу са дозвољеним и пожељним распонима у примени стандарда како би се програми прилагодили потребама образовања на датом поднебљу. Такође, треба имати на уму да Економски факултет Ниш нуди већи степен изборности предмета од наведених иностраних програма, што смањује релативну усклађеност предмета.

Захтеви стандарда су задовољени.

Стандард је испуњен.

Стандард 7: Упис студената

Поткомисија је констатовала да је наведени стандард оцењен оценом 9 (девет).

Економски факултет у Нишу, на основу расположивих просторних и кадровских могућности, на прву годину докторских студија на студијском програму Економија уписује 35 студената. Број студената је усклађен са бројем наставника који могу да буду ментори (57). Универзитет у Нишу и Економски факултет у Нишу објављују заједнички конкурс за упис студената у прву годину докторских студија и исти оглашавају у дневном листу и на интернет страници Универзитета и Факултета. Право уписа стичу кандидати који су остварили обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова на основним академским и

мастер академским студијама, односно најмање 300 ЕСПБ бодова на завршеним интегрисаним студијама, као и на основу оствареног успеха у току тих студија и провере њиховог знања, склоности и способности.

Захтеви стандарда су задовољени.

Стандард је испуњен.

Стандард 8: *Оцењивање и напредовање студената*

Утврђено је да оцена РК за овај стандард износи 9 (девет).

Студенти полагањем предмета на докторским академским студијама остварују одређени број ЕСПБ. Сви предмети на докторским студијама су изборног карактера и носе 8 ЕСПБ, изузев предмета Методологија научног истраживања, који је обавезан, и полагањем овог предмета студенти остварују 6 ЕСПБ. Током студирања, а пре пријаве докторске дисертације, студенти су у обавези да публикују два научна рада, који се бодују са по 10 ЕСПБ.

Број ЕСПБ којима се исказује докторска дисертација улази у укупан број ЕСПБ потребних за завршетак докторских студија, и тај број је 30. Укупан број ЕСПБ који студенти могу остварити на докторским академским студијама је 180.

Максималан број поена који студенти могу остварити на сваком предмету је 100, при чему 50% остварених поена максимално могу остварити презентацијом пројеката, док остале поене остварују на усменом делу испита.

Поступак организовања и завршетка докторских студија дефинисан је општим актом Економског факултета. Ментор може бити члан комисије за оцену и одбрану докторске дисертације. На Економском факултету у Нишу 57 (95%) наставника испуњава услове који их квалификују да се нађу у улози ментора.

Захтеви стандарда су задовољени

Стандард је испуњен.

Стандард 9: *Наставно особље*

Утврђено је да су чланови РК овај стандард оценили оценом 8 (осам).

Факултет има 59 наставника запослених са пуним радним временом, 1 наставника са непуним радним временом и 1 наставника спољног сарадника, што је троструко више од законског минимума за регистровање факултета у Републици Србији. На реализацији Студијског програма Факултет је ангажовао 57 наставника који су запослени на Факултету са пуним радним временом, 1 наставника са непуним радним временом и 1 наставника као спољног сарадника. Просечно недељно оптерећење наставника на Факултету је 5,64 часова, што је мање од максимално дозвољеног оптерећења у Републици Србији. Ни један наставник нема појединачно оптерећење веће од дозвољеног. Просечно недељно оптерећење наставника по основу ангажмана на докторским академским студијама Економија је 0,28 часова седмично.

Наставно особље Факултета бира се у складу са законским критеријумима који су ближе објашњени у правилницима о избору. Избор у виша звања обавља се сходно оствареним резултатима у научно- истраживачком раду и резултатима у наставном процесу, сагласно динамици напредовања из звања у звање одређеној Законом. Сви наставници имају потребни ниво формалног образовања о чему сведоче копије диплома о стеченом докторату наука из одговарајуће области. Факултет омогућава наставницима стручно усавршавање, размену са другим универзитетима и учешће на научним скуповима. Сви наставници имају заснован радни однос на Факултету у складу са важећим прописима Републике Србије и уредно су регистровани у бази запослених.

Такође, сви наставници су бирани у садашња звања у складу са поступком који је регулисан Законом о високом образовању, Статутом Факултета и одговарајућим правилницима Универзитета и Факултета. Наставници имају уредно закључене уговоре о раду са Факултетом у складу са важећим Законом о раду. Такође, сви наставници имају богато педагошко искуство и континуитет у бављењу научно-истраживачким радом, а један број наставника има и завидно међународно искуство.

Структура наставног особља по звањима је задовољавајућа: 47 редовних професора, 6 ванредних професора и 7 доцената. Сви наставници који су ангажовани на реализацији Студијског програма у последњих 10 година остварили су 12 бодова (и више!) за радове у категоријама: М11; М12; М13; М14; М21; М22; М23; М24; М31; М32; М33; М34 и М51. Ментори докторских дисертација су искусни научни радници који су у протеклих десет година остварили потребан број бодова (24) по основу објављених радова у часописима захтеваних категорија. Теме докторских дисертација које су до сада водили ментори са овог студијског програма су актуелна научна истраживања усмерена на унапређење економске ефикасности и економског и друштвеног развоја. Научни радови наставника су углавном из научне области у којој су предмети које предају на Студијском програму.

Сви наставници су тренутно укључени у научно-истраживачке пројекте, а већина има и богато претходно искуство у раду на пројектима, укључујући и међународно искуство.

Захтеви стандарда су задовољени.

Стандард је испуњен.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

Утврђено је да је поменут и стандард оцењен оценом 9 (девет).

Економски факултет, Универзитета у Нишу, располаже одговарајућим простором на локацији Трг Краља Александра Ујединитеља 11 у Нишу, где обавља наставне и научноистраживачке делатности из делокруга свога рада. Објекат је конституисан из више крила и то: западно крило спратности Су+П+4+Пк, северно Су+П+2 и јужно Су+П+1+Пк. Објекат користе Економски и Правни факултет. Изградња објекта је започела 1937. године, а завршена је после Другог светског рата. Исти је реконструисан прво 1990. а потом и 2005. године. Зграда факултета има више улаза са главне улице и из дворишта. Све етажесу повезане помоћу главног степеништа, неколико помоћних степеништа и једним лифтом.

Бруто површина простора која припада Економском факултету је 7.219м², и то ниво сутерена готово у целости припада Економском факултету, где се налази библиотека са читаоницама и остале просторије везане за несметан рад библиотеке, амфитеатар и једна учионица, просторије везане за несметан рад библиотеке, амфитеатар и једна учионица, просторије студенских организација, канцеларија студента продекана и скриптарница. У приземљу, у северном крилу су просторије деканата и администрација Факултета, у западном су шест учионица, један кабинет наставника, студенска служба, архива и просторије за техничко особље, а у јужном су две учионице. На другом спрату у северном крилу су кабинети наставника и две учионице, у западном кабинети наставника и две учионице, у јужном кабинети наставника и једна учионица. На нивоу четвртог спрата у западном крилу су кабинети наставника и то у јужном делу спрата. На поткровљу западног крила су, такође, у јужном делу кабинети наставника и једна учионица.

Простор за извођење наставе чини 1.771 м², што представља 24,53% укупне површине која припада Економском факултету, наставнички кабинети 1.055 м² или

14,61%, наставничка читаоница 0,73% , студенска служба 0,97%, секретаријат Факултета 2,88%, друге просторије типа котларница, мокрих чворова, холова и радионица 3.455 м² или 47,86%, Студенски парламент 2,59% и дворишни простор 5,82% укупног простора.

Факултет располаже са 4 информатичке учионице/лабораторије у којима је смештено 65 десктоп рачунара, 18 лаптоп рачунара и 4 сервера.

Економски факултет у Нишу поседује одговарајућу библиотеку која располаже адекватним бројем библиотечких јединица релевантних за извођење студијског програма. Сви предмети студијског програма су покривени одговарајућом, доступном уџбеничком литературом, училима и помоћним средствима који су сво време расположиви у довољном броју за несметано обављање наставног плана. На овај начин је захтев стандарда испуњен. Наиме у оквиру достављене документације је приложен и списак релевантних библиотечких јединица. Библиотечке јединице су на српском и на енглеском језику. Реализована је и модернизација библиотечног информационог система, тако да су све књиге и часописи уведени у базу података и омогућен приступ Библиотеке COBISS систему. Рачуноводство, студенска служба, центар за економска истраживања, секретаријат Факултета и кабинети професора су опремљени компјутерима са пратећом опремом. За потребе наставе у свакој учионици се налази бела табла и десктоп рачунар повезан са пројектором и пројекционим платном. За оглашавање се користи табла са лед диодама, као и 15 огласних табли. Највећи део Факултета покривен је бежичном Интернет везом.

Факултет реализује адекватно одржавање простора и опреме кроз организовање рада одговарајућих служби. На тај начин Факултет обезбеђује захтевани ниво хигијене свих просторија, редовно одржавање опреме и њено осавремењивање. У претходном периоду Факултет је у том контексту извршио замену дотрајале столарије у учионицама и кабинетима наставника и сарадника.

Квалитет простора и опреме обезбеђује се: праћењем и усклађивањем просторних капацитета и опреме са потребама студената и наставног процеса; контролом квалитета простора и опреме, путем анкетања студената и запослених; доследном применом законских правила и утврђених процедура набавке ствари, опреме и потрошног материјала и предузимањем корективних и подстицајних мера у циљу ефикаснијег обављања послова на одржавању опреме.

Економски факултет, Универзитета у Нишу, је такође потписао читав низ уговора о пословној сарадњи са привредним субјектима, чиме је омогућено квалитетно образовање свим полазницима студијског програма, као и да сваки полазник има прилику да савлада практичне вештине.

Стандард је испуњен.

Стандард 11: Контрола квалитета

Утврђено је да је поменут и стандард оцењен оценом 8 (осам).

Установа редовно прати квалитет студијског програма ДАС Економија. О томе сведочи Прилог Извештај о вредновању студијског програма. Кроз овај извештај сагледани су ставови студента везани за оцену знања и компетенција које програм пружа, као и организацију ових студија. Просечна оцена квалитета студијског програма ДАС Економија, докторских академских студија је 4,92. Највишом оценом студенти су оценили категорије питања везаних за квалитет уџбеника, библиотеке, информатичких ресурса, простора и управљања Установом (оцена 5). Нешто нижом оценом (4,86) оценили су групу питања везану за исходе учења и квалитет наставног процеса. Улога студента у процесу самовредновања и контроле квалитета оцењена је најнижом оценом. То

практично значи да треба више урадити на укључивању студента у процену и унапређење квалитета студијског програма ДАС Економија. Извештај о вредновању студијског програма у себи садржи и показатељ ефикасности студирања, који је приказан преко броја бодова које су студенти остварили у по годинама студија у шк. 2018/2019. години.

Установа је усвојила Политику обезбеђења квалитета 2008. године (Прилог 11.3), као и Правилник о уџбеницима (Прилог 11.4). Такође, члановима 19, 20. и 21 Статута Економског факултета Универзитета у Нишу регулисана је област обезбеђења квалитета (Прилог 11.5). Установа има и Стратегију обезбеђења квалитета усвојену на Наставно-научном већу 25.06.2020. године.

Установа је током 2020. године сачинила Извештај о самовредновању Економског факултета Универзитета у Нишу (Прилог 11.1). Извештај представља део четвртог циклуса самовредновања Установе, што говори да се самовредновање и процена квалитета Установе спроводи редовно у тачно утврђеним интервалима, предвиђеним Законом.

Анализа Стандарда 1 Извештаја о самовредновању Установе (Прилог 11.1): Установа поседује Стратегију обезбеђења квалитета из 2020. године, која садржи све потребне елементе за обезбеђење и унапређење квалитета наставног процеса, научноистраживачког и стручног рада. Стратегија обезбеђења квалитета се редовно преиспитује.

Анализа Стандарда 2 Извештаја о самовредновању Установе (Прилог 11.1): Установа има разрађене стандарде и поступке за обезбеђење и унапређење квалитета. Установа је поред Стратегије обезбеђења квалитета усвојила и Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета Економског факултета у Нишу којим је регулисала поступке обезбеђења и унапређења квалитета. Такође, за сваки сегмент активности Установе усвајана су и повремено модификована документа везана за поступке обезбеђења и унапређења квалитета.

Анализа Стандарда 3 Извештаја о самовредновању Установе (Прилог 11.1) Установа поседује разрађен Систем обезбеђења квалитета са предвиђаним субјектима обезбеђења квалитета, којима су прецизно дефинисани улога, задаци и надлежности у процесу обезбеђења и унапређења квалитета. Тело које је Статутом Факултета задужено да буде носилац активности обезбеђења и унапређења квалитета јесте Комисија за обезбеђење квалитета Економског факултета Универзитета у Нишу (у наставку Комисија). Комисија има пет чланова од којих су четири наставника и један представник студената. Недостатак је чињеница што у раду Комисије не учествују сарадници и представници ваннаставе.

Анализа Стандарда 5 Извештаја о самовредновању Установе (Прилог 11.1): На почетку сваког семестра Наставно-научно веће Факултета усваја План наставе. Овим планом дефинисана је организација наставе током семестра, као и механизми за контролу испуњености Плана. Факултет води Дневник рада у коме наставници и сарадници евидентирају одржане часове са тематским областима које су обрађене. Током 2020. године отпочело је вођење евиденције наставе на Наставничком порталу, што је олакшало евиденцију и контролу одржаних часова. Редовно се врши анализа степена реализације планова рада кроз упоређивање Плана рада и Дневника рада. Сва одступања су предмет анализе, посебно она већа од 30%. Студенти су упознати са Књигом предмета. Настава на Економском факултету Универзитета у Нишу је интерактивна и укључује примере из праксе, групна решавања проблема, дискусију о задатим проблеми, симулације и сл. Наставници се према студентима односе професионално, подстичу их на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања. Наставници прате и вреднују рад студената и спремни су на сваки вид сугестија како би побољшали свој рад.

Факултет спроводи процес оцењивања студента у складу са Законом и свим актима Факултета и Универзитета. Студенти који су незадовољни оценом на испиту имају право жалбе. Тада испит полагају пред комисијом. Редовно се спроведи анкета студената како би се проценило њихово задовољство наставним и другим активностима Факултета. У ситуацији великих одступања примењују се одговарајуће корективне мере. У овом сегменту провере квалитета посебно издвајамо тежњу Факултета да обезбеди боље услове студирања за студенте старијих генерација кроз програм Заврши започето. Анализа Стандарда 6 Извештаја о самовредновању Установе (Прилог 11.1): Установа активно ради на подстицању научноистраживачког и стручног рада наставника и сарадника у складу са својим могућностима. Подстицање научноистраживачког и стручног рада се остварује преко Центра за економска истраживања који планира и анализира активности научног и стручног рада наставника и сарадника. Факултет поседује акредитацију да се бави научноистраживачким радом. Постоји Програм научних истраживања и Програм развоја научно-истраживачког подмлатка. Научна достигнућа наставника и сарадника су јавно доступна преко портала НПАО, који је у надлежности Универзитета у Нишу. Наставници и сарадници учествују у већем броју међународних, регионалних и домаћих пројеката, од којих је на једном носилац пројекта Факултет. Факултет континуирано спроводи и интерни пројекат, чији се резултати публикују у монографијама. На овом пројекту укључени су сви наставници и сарадници Факултета. Факултет има потписану сарадњу са великим бројем високошколских установа из иностранства. У оквиру Центра за економска истраживања редовно се организују Летње школе економије са великим бројем учесника из иностранства.

Анализа Стандарда 13 Извештаја о самовредновању Установе (Прилог 11.1): Студенти су укључени у процес обезбеђења и унапређења квалитета, као и у процес самовредновања и провере квалитета Установе и студијског програма ДАС Економија. Студенти бирају студента продекана, имају чланове у Савету Факултета и учествују у раду Наставно-научног већа Факултета. Такође, студенти су чланови различитих сталних и повремених тела и комисија Установе. Један студент је члан Комисије за обезбеђење квалитета Факултета. Факултет редовно врши анкетирање студента везано за квалитет наставног процеса и ненаставне подршке. Факултет активно учествује у финансирању студентских организација.

Анализа Стандарда 14 Извештаја о самовредновању Установе (прилог 11.1): Установа врши периодичну проверу квалитета обављања свих активности. До сада су спроведена четири циклуса самовредновања Установе. У оквиру самовредновања Установе анкета студената о квалитету наставног процеса и ненаставне подршке има кључну улогу. Резултате анкете и Извештаја о самовредновању прво разматра Комисија за обезбеђење квалитета, а након тога се прослеђују Наставно-научном већу Факултета на даље разматрање. Ово потврђује да су са резултатима провере квалитета упознати сви заинтересовани на Факултету. Анкете студената су јавно доступне.

На основу свега напред изнетог РК је закључила да је Економски факултет Универзитета у Нишу испунио Стандард 11 Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма докторских студија. Факултет има Стратегију за обезбеђење квалитета, Правилник о убеницима, Политику квалитета, Извештај о вредновању студијског програма ДАС Економија и Извештај о самовредновању Установе. Такође, Статутом Економског факултета Универзитета у Нишу обухваћена је област обезбеђења и унапређења квалитета. Прецизно је дефинисан целокупан систем обезбеђења и унапређења квалитета, носиоци тога процеса, њихова улога и надлежности.

Студенти су укључени у систем обезбеђења и унапређења квалитета. Процес самовредновање Установе се спроводи периодично и у складу са Законом.

Препорука: С обзиром на то да у рад Комисије за обезбеђење квалитета Факултета нису укључени сарадници и ненаставно особље, препоручује се Установи да у наредном периоду укључи и ове заинтересоване стране у састав Комисије.

Захтеви стандарда су задовољени.

Стандард је испуњен.

Стандард 12: Јавност у раду

Констатовано да је овај стандард оцењен оценом 8 (осам).

Високошколска установа обезбеђује јавну доступност студијског програма и докторске дисертације као завршног рада докторских студија. Одлуком Сената Универзитета у Нишу од 29. 06. 2011. године, успостављен је сервис дигиталног репозиторијума Универзитета у Нишу, а за његово формирање задужена је Универзитетска библиотека „Никола Тесла“, као централна библиотека Универзитета. Сервис је успостављен како би научна продукција Универзитета у Нишу била доступнија широј научној и стручној јавности.

Стандард је испуњен.

ПРЕПОРУКЕ

- У рад Комисије за обезбеђење квалитета би требало укључити сараднике и ненаставно особље;
- У наредном периоду, кроз појединачне наставне предмете, наставити са афирмацијом примене квантитативних (статистичких и економетријских) метода у складу са савременим трендовима економске науке;
- Студијски програм је конципиран тако да има потенцијал да се амбициозније приступи оспособљавању студената за учешће у међународним пројектима и публикавање у међународним часописима, што треба посебно стимулисати;
- Наставити са континуираним праћењем и анализом ефикасности студирања, тј. успешности студената. Настојати да се константно обезбеди што већи одзив студената за учешће у анкетама које се спроводе, што је основа за Извештај о вредновању квалитета студијског програма;
- Такође, повратне информације од стране институција и организација из окружења служе дефинисаној сврси: усавршавање организационих способности на пословима у привреди и ванпривреди;
- Стога би Факултет и даље требало да усмери напоре ка унапређењу сарадње са другим високошколским установама у земљи и иностранству, континуираном праћењу научноистраживачког рада и резултата студената, као и на интензивирање комуникације са привредним и научноистраживачким институцијама и организацијама ради добијања информација о успеху студената, све у циљу усклађивања квалитета студијског програма са актуелним трендовима.

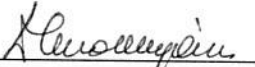
На основу свега напред наведеног и предлога Поткомисије, Комисија је на седници одржаној 06. 09. 2021. године једногласно донела **Одлуку о акредитацији студијског програма Докторске академске студије (ДАС) – Економија**, сагласно члану 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

26.

Председник Комисије

Проф. др Ана Шијачки